

TEZAUŢ LITURGIC
31 DECEMBRIE

**VIATA
SF. CUVIOASE
MELANIA
DE LA ROMA**

ROMAN, 1993

31 DECEMBRIE

VIATA SF.CUVIOASE

MELANIA DE LA ROMA

Nu se făleşte Roma, cetatea cea mare, cea prea strălucită şi mult vitează, nici se înalţă şi se cinsteşte atâta pentru frumuseţea locului, pentru biruinţele ei, pentru vechimea şi pentru alte covârşiri, cât se slăveşte după vrednicie şi după cuviinţă se împodobeşte, pentru sfinţii robi ai Stăpânului Hristos, cuvioşii şi mucenicii care, cu fapte bune, au petrecut şi s-au luptat bărbăteşte cu vrăjmaşul şi au defăimat dezmiardările trupeşti şi toată desfrânarea, făcându-se celor mai de pe urmă pildă de petrecere îmbunătăţită. Chiar şi femeile, care sunt firi neputincioase, au săvârşit de-a pururea pomenitele nevointe vitejeşti şi strălucite biruinţe. Dintre acestea una este şi Sfânta Melania, care a odrăslit din părinţi creştini drept-credincioşi şi a fost nepoata Sfintei Melania, aceea ce se zicea bătrâna, care a cercetat în muntele Nitriei pe mulţi sfinţi părinţi şi multora a slujit din averea sa.

În sfânta cetate a Ierusalimului, sînguindu-se treizeci şi şapte de ani, că Avraam, cu iubirea de străini, o! cât de mulţi creştini a odihnit, dintre cei

care veneau de la răsărit și de la apus, de la miazănoapte și de la miazăzi! Bisericii și mănăstirilor le-a făcut mult bine, pe monahi și monahii le-a îndestulat cu toate cele de trebuință, închisorile și temnițele erau pline de facerile ei de bine. În Roma, patria sa, la multe femei și bărbați, a fost pricinuitoare de mântuire, povățuindu-i cu sfatul cel folositor, spre calea ce duce la viața veșnică. A unei femei ca aceea, plăcută lui Dumnezeu, era nepoată această Cuvioasă Melania, născută în Roma cea veche, din fiul ei, fiind de neam bun și prealuminat, căci și moșul și tatăl ei erau din cei mai de frunte și bogați romani.

Melania, ajungând în vârstă, dorea să-și păstreze fecioria și pentru aceasta de multe ori supăra pe părinții ei cu prea multe rugăciuni. Dar, de vreme ce ei nu mai aveau alt fiu, ci numai pe ea, și nu aveau pe cine să lase moștenitori ai bogăției lor, de aceea, fără voia ei, la paisprezece ani de la nașterea sa, au însoțit-o cu un bărbat, deopotrivă cu slava neamului celui bun, cu numele Apelian, care avea șaptesprezece ani de la naștere.

Săvârșindu-se nunta și viețuind ei în însoțire cinstită, Melania nu și-a schimbat gândul, ca măcar dacă nu poate a-și păzi fecioria, cel puțin să trăiască în curăție. De aceea ruga pe bărbatul său în tot chipul, pentru păzirea curăției, adeseori

sfătuindu-l și cu lacrimi, zicând: "O, cât de fericiți am fi fost, de am fi viețuit împreună într-o curăție din tinerețele noastre, slujind lui Dumnezeu fără amestecare trupească, de care lucru am dorit totdeauna și doresc și am fi fost unul altuia pricinuitori de viață mai frumoasă și mai cu plăcere de Dumnezeu.

Dacă tinerețele tale cele iubitoare de plăceri te opresc a face aceasta și nu poți a răbda, atunci lasă-mă măcar pe mine și nu-mi fi piedică scopului meu. Iată îți dau pentru mine răscumpărare toată bogăția mea, robii și roabele, visteriile (aurul și argintul) și averea cea fără de număr. Toate acestea le ai, numai să fii liberă de tine". El nici n-o oprea cu totul de la acest gând al ei și nici nu voia desăvârșit să o libereze, ci zicea către dânsa cu dragoste: "Nu este cu puțință a fi acum aceasta, până ce nu vom vedea din noi moștenitori ai averilor pe care le avem. Pentru că nici eu nu mă voi lăsa de scopul tău cel bun - că este cu necuviință bărbatului a fi întrecut de femeie, în dorința cea dumnezeiască și în faptă cea bună. Să așteptăm până când va da Dumnezeu rod însoțirii noastre și atunci vom alege viața în chipul pe care-l vei voi".

Melania s-a învoit cu sfatul bărbatului și le-a dat Dumnezeu rod pântecelui parte femeiască, pe care,

cum a născut-o, a făgăduit-o lui Dumnezeu pentru păzirea fecioriei, plătind datoria cea pentru sine; că ceea ce pentru sine ea n-a putut păzi, fiind dată fără de voie însoțirii, aceea dorea să fie păzită fiica ei. Apoi și spre altă viață mai înaltă pregătindu-se, a început mai mult a se deprinde cu înfrânarea și postul, lepădându-se de toată plăcerea trupului, iar haine frumoase și podoabe femeiești de mult preț nu voia să poarte și la baie nu se ducea. Dacă cândva ar fi fost silită de bărbatul său sau de părinți să se ducă la baie, apoi nedezgolindu-și trupul își spăla numai fața și ieșea. Roabelor le poruncea și le dăruia câte ceva, ca să nu spună la nimeni despre aceasta, apoi amintea făgăduința bărbatului său, zicând: "Iată, acum avem moștenitor al averilor noastre. Să petrecem de acum singuri, precum mi-ai făgăduit". El însă n-o asculta.

Melania, văzând pe soțul ei neînduplecat, a cugetat să fugă pe ascuns într-o latură neștiută, lăsând tată, lăsând mamă, bărbat, fiică și toate bogățiile. Astfel, era cuprinsă de dorirea dumnezeiască și de dragostea vieții curate. Și ar fi făcut aceasta de nu ar fi fost oprită de sfatul unor oameni cu bună cuviință, care îi spuneau aceste cuvinte apostolești: Celor ce s-au însurat, le poruncesc nu eu, ci Domnul, ca femeia să nu se despartă de bărbat. Și iarăși: Bine este femeie, de-ți vei mântui pe

bărbatul tău. Oprindu-se cu nădejdea mântuirii bărbatului, s-a lăsat de acest gând.

Socotind, însă, mare greutate să fie robită cu legea însoțirii, Melania purta în taină, pe trupul său, o cămașă de păr aspru, afară de vremea când știa că are să fie văzută de bărbatul său, și în acea vreme o dezbrăca ca să nu se înștiințeze bărbatul său de o viață ca aceea. Odată, văzând această soră tatălui său, râdea de acea haină de păr, dosădind-o cu defăimări pentru deprinderea ei. Dar Melania a rugat-o cu multe lacrimi să nu spună nimănui.

După o vreme, iar a zămislit în pânțece și se apropia să nască. Sosind pomenirea Sfântului Mucenic Lavrentie, a petrecut toată noaptea fără somn, în plecarea genunchilor și în citirea de psalmi, nevoindu-se a covârși durerea cea firească dinaintea nașterii. Și s-a făcut ziuă, dar ea n-a încetat rugăciunea cea cu multă osteneală și se înmulțeau și durerile nașterii, iar ea petrecea încă în rugăciuni. Apoi din osteneala rugăciunii de toată noaptea și din durerea cea firească a slăbit și cu greu a născut un prunc de parte bărbătească, pe care, botezându-l, îndată s-a dus din lumea aceasta către patria cerească.

După această naștere, fericită Melania a fost cuprinsă de dureri mai grele, încât se primejduia

de moarte. Bărbatul ei, stând înaintea patului, suferea mult pentru dânsa și, cuprins de jale, alergând la biserică, a căzut înaintea lui Dumnezeu cu multă tânguire, cerând ajutor din înălțime, iubitei sale soții. Melania, având vreme cu bun prilej ca să aducă pe bărbat la scopul său, a trimis la dânsul, fiind el încă în biserică, zicând: "De voiești să fim vii amândoi, să dai cuvânt înaintea lui Dumnezeu că de acum înainte nu te vei mai atinge de mine și vom viețui în curăție până la sfârșitul vieții".

Bărbatul ei, iubind-o foarte mult și prețuind sănătatea ei mai mult decât pe a sa, s-a supus voii ei și a făcut făgăduință, în biserică, înaintea lui Dumnezeu, ca după aceea să petreacă împreună cu dânsa în neamestecare trupească. Întorcându-se slujitorul și spunând acea veste Melaniei, îndată s-a bucurat cu duhul și a început a-i fi mai ușor, pentru că durerea trupească s-a depărtat prin bucuria duhovnicească și dreapta Celui Preaînalt, care ducea scopul dorinței sale la bun sfârșit.

Sculându-se Melania din patul durerii, nu după multă vreme, i-a murit și fiica, odrasla cea frumoasă a fecioriei, ceea ce fusese făgăduită lui Dumnezeu. Moartea aceleia mai mult a deșteptat pe Apelian către păzirea curăției, iar mai vârtos când îi grăia Melania aceasta: "Vezi că Însuși

Dumnezeu ne cheamă spre viață curată, pentru că de ar fi privit bine unirea noastră trupească, apoi nu ar fi luat pe fiii noștri". Astfel Apelian și Melania, după însoțirea cea trupească a firii, au zămislit viața cea duhovnicească, mai presus de fire, petrecând în post și în rugăciune, întru osteneală, întru omorârea trupului, unul pe altul îndemnându-se spre fapta bună. Apoi s-au sfătuit ca toate averile să le dăruiască lui Hristos, prin mâinile săracilor, iar ei cu totul să se lepede de lume și să se facă monahi.

Auzind părinții Melaniei hotărârea lor, îi opreau. De acest lucru Melania și Apelian, mîhnindu-se foarte mult, într-o noapte se sfătuiău între dînșii, cum ar putea să se izbăvească de cursele lumii cea cu multe împletituri. Deodată, i-a cercetat de sus un dar dumnezeiesc, căci au simțit mare și bună mireasmă venind din cer, pe care nu era cu putință nici cu mintea a o ajunge, nici cu limba a o spune și s-au umplut de acea mîngâiere duhovnicească, încât au uitat toată mîhnirea lor. Apoi au fost cuprinși de mai mare dorință de bunătățile cele cerești, iar lumea și cu toate cele ale ei, li s-au făcut urâte. Atunci au vrut să lase toate și să fugă undeva pe ascuns, ca să se facă monahi. Dar rînduiala lui Dumnezeu, altfel de cale le-a rînduit pentru lucrul cel dorit, căci, peste puțină vreme, a

murit tatăl Melaniei și așa s-au liberat Apelian și Melania, pentru a-și arăta sânguințele lor.

Dar, de vreme ce aveau mulțime de averi pe care le făgăduise a le dăruia lui Hristos prin mâna săracilor, nu îndată s-au despărțit de lume și de patrie. Deci și-au ales petrecere lângă cetatea Romei, într-un sat oarecare, până ce vor împărți toate săracilor, viețuind precum începuseră, păzind curățenia cu osârdie.

Când această fericită doime și-a ales această viață străină și plăcută lui Dumnezeu, Apelian avea vârsta de douăzeci și patru ani, iar Melania împlinea douăzeci. Cu adevărat mare minune era, că aflându-se într-acea vârstă, în care tinerețile ard ca în cuptorul Babilonului, cu focul patimilor trupești, această sfântă doime, avându-și viața împreună mai presus de fire, petreceau ca tinerii nearși în cuptor, și aceasta se săvârșea prin voința fericitei Melania. Căci aceasta ca o înțeleaptă roabă a lui Dumnezeu și pe șine se păzea cu dinadinsul și pe bărbat îl ținea în deșteptare încât ea se făcuse bărbatului ei învățătoare, povățuitoare și pe calea Domnului înainte conducătoare.

Ducând o viață ca această minunată, își vindeau averile și le împărțeau fără cruțare celor ce le trebuiau. Iar diavolul urător de fapte plăcute lui

Hristos s-a pornit asupra lor cu răutate și a îndemnat pe un frate al lui Apelian, cu numele Sevir, care întru nimic socotindu-i le răpea averile, apoi văzând că nu i se împotrivesc lui și nu țin seamă de averile cele luate, a început și mai mult a se întinde, făcându-se stăpân pe toate. Ei întru nerăutate răbdau, încredințându-se lui Dumnezeu și numai de aceasta le era mâhnire, că cele dăruite lui Hristos intră în mâinile omului zavistnic și apoi mai puțin se dă la săraci, fiind jefuită partea lor.

Domnul, Cel ce apără pe robii Săi și-i scoate de la cei ce îi asupresc, a luminat pe binecredincioasa împărăteasă Verina. Aceasta auzind despre viața lor cea plăcută lui Dumnezeu, avea mare dorință să-i vadă și de aceea, de multe ori, a trimis către Melania rugăciune să vină la palat să se întâlnească cu dânsa. Ca să nu se arate măreață că nu primește să se întâlnească cu împărăteasa, Melania a luat și pe Apelian și s-au dus amândoi. Era atunci legea pusă ca să nu îndrăznească nici o femeie a intra în casele împărătești cu capul acoperit. Însă ea, defăimând legea cea politicească, iar porunca fericitului Apostol Pavel, fără nici o schimbare păzind-o, nici capul nu și-a descoperit, nici rasa cea săracă cu care era îmbrăcată nu și-a schimbat; ci așa fiind îmbrăcată a mers la casele împărătești, neținând seama de lucrurile cele de mult preț care erau acolo.

Mergând amândoi acolo, unde ședea împărăteasa, s-au închinat ei, după cum se cădea. Împărăteasa, văzând atâta smerenie, s-a sculat din scaunul său pentru evlavie și i-a chemat lângă ea. Apoi i-a cinstit foarte mult și se miră de îmbrăcămintea lor cea simplă și de atâta smerenie. Îmbrățișând-o pe Melania, i-a zis: "Fericită ești tu că ți-ai ales o viață ca aceasta" și i-a făgăduit că se va răzbuna pe Sevir îndată. Iar ei au rugat-o ca să nu facă izbânda, ci numai să-l sfătuiască a nu mai fi vrăjmaș, căci ziceau: "mai bine este să fim asupriți, decât să asuprim pe cineva; pentru că celui lovit peste obraz i se poruncește în dumnezeiasca scriptură să întoarcă și cealaltă parte a obrazului. Deci mulțumim ție, o! stăpâna, pentru apărarea cea cu milostivire, iar izbânda asupra lui Sevir nu vrem, ci mai bine vrem ca să nu pătimească ceva pentru noi, căci destul este nouă de va înceta de acum a mai face rău și a mai lua cele ce sunt, nu ale noastre, ci ale lui Hristos, ale săracilor, ale văduvelor și ale scăpătaților. Apoi au rugat pe împărăteasă ca să-i lase liberi și fără împiedicare a-și vinde averile cele mai mari, adică cetăți, sate, nu numai în Italia și în ținutul Romei, ci și în Sicilia, în Spania, în Galia și în Britania.

Atâta bogăție a moștenit de la părinți Melania, încât după împărat nu mai era nimeni ca dâșii. Și s-a dat lui Apelian și Melaniei această voie, ca fără

piecedi să-și vândă averile lor, care erau pretutindeni, precum vor voi. Atunci a vrut Melania să dea sorei împăratului unele daruri de mult preț, dar aceea n-a voit să primească nimic, socotind prin aceasta, că se face fur de cele sfinte, adică a primi ceva din lucrurile lui Hristos. După aceea i-a liberat din palatul împărătesc, întru a lor petrecere, cu multă cinstire.

De aici se vede că bogăția lor era foarte mare, căci casele pe care le aveau în Roma, nimeni nu putea să le cumpere cu adevăratul preț. Mai pe urmă, arzându-se de barbari, s-au vândut cu mai mic preț, iar banii s-au dat la săraci. Cu neîndoire este a zice că această cinstită doime, mai mare bunăvoire au arătat către Dumnezeu, decât Iov, pentru că acela fără voie pierzându-și bogăția sa, mulțumea lui Dumnezeu, iar aceștia de bunăvoie s-au lipsit de bogății și au ajutat săracilor. La început viața aceasta se părea îngreuiată și nu atât de lesnicioasă, dar mai pe urmă s-a arătat ușoară și plină de mireasmă duhovnicească, pentru că jugul lui Hristos este bun și sarcină ușoară. Diavolul, urătorul binelui și al desăvârșirii, ispitind, se lupta a-i împiedica pe dâșii de la lepădarea de averi, prin iubirea de aur, căci, aducându-se în casa lor mulțime de aur de la satele ce se vânduseră, prinseseră oarecare dragoste de aur. Dar Melania,

simțind pe vicleanul, îndată a zdrobit capul lui, socotind aurul ca tina și împărțindu-l la săraci.

Odată spunea fericită despre dânsa aceasta: "Aveam un sat și într-însul un palat foarte frumos și la loc înalt care covârșea toate satele noastre. De o parte era marea, pe care de sus se vedea plutirea corăbiilor și vânarea peștilor, iar de cealaltă parte, copaci înalți, câmpii verzi, pometuri și grădini minunate. Acolo era baie foarte frumos făcută, cântări de felurite păsări, fiare de tot neamul, închise în cuștile lor, precum și vinaturi multe. Și mi puneam vrăjmașul în gând ca să poftesc satul acela și să nu-l vând pentru atâta frumusețe a lui, ci să-l opresc pentru petrecerea mea. Dar cu darul lui Dumnezeu, cunoscând iarăși vicleșugul diavolului și întorcându-mi mintea spre sălașurile Raiului, îndată am vândut satul acela și prețul l-am dat împrumt Hristosului meu".

Din averile ce aveau în Italia, ca niște râuri mari curgeau îndurările lor prin toată lumea, până la marginile pământului. Pentru că trimeteau multă milostivire prin toată lumea, în Mesopotamia, Fenicia, Siria, Egipt, Palestina, tuturor bisericilor și mănăstirilor de bărbați și de femei, în casele cele primitoare de străini, la bolnițe, săraci, văduve și la cei ce erau prin închisori, prin temnițe și pentru răscumpărarea celor ce erau în robie. Astfel, se

umpleau din mâinile lor, cele cu îndurare, Apusul și Răsăritul. Apoi se grăiește despre dânșii că au cumpărat oarecare ostroave întregi la locuri pașnice și zidind mănăstiri în acele locuri, le dăruiau spre hrană rânduiei celei duhovnicești. Iar sfintele biserici de pretutindeni le împodobeau cu aur și argint, cu veșminte preoțești, cusute cu fir și cu toate felurile de bogății.

Apoi, lăsând în Italia foarte puține averi nevândute au luat cu ei și pe mama Melaniei, fiind încă în viață și s-au suit în corabie, plecând în Sicilia; pe de o parte ca să-și vândă averile ce le aveau acolo, iar pe de alta ca să cerceteze pe fericitul episcop Pavlan, părintele lor cel duhovnicesc. Iar după plecarea lor din Roma, peste puțin timp năvălind barbarii, toate cele ce erau împrejurul cetății și în tot pământul Italiei le-au pustiit cu foc de sabie; deci bine au făcut sfinții că au vândut averile mai înainte de acea vreme, Dumnezeu rânduint așa. Căci ceea ce era să se piardă în zadar fără nici o răsplătire de la Dumnezeu, aceea s-a făcut lor spre plată însutită, întru viața cea veșnică. Și încă și-au păzit întreagă vremelnică lor sănătate, ieșind din Italia, ca Lot din Sodomă, mai înainte de acea cumplită năvălire și prădare de barbari.

Deci mergând în Sicilia și mângâindu-se de vederea Sfântului Pavlin, apoi bine rânduint averea ce

aveau acolo au plecat în Libia și Cartagina; și mergând ei pe mare s-a ridicat un vifor cumplit și învăluire mare, care ținu multe zile, încât și apa de băut se sfârșise în corabie, iar corăbierii și o mulțime de slugi răbdau de sete. Deci cunoscând Melania că scopul călătoriei lor în Libia nu este după voia lui Dumnezeu a poruncit ca să întoarcă velele după vânt, punându-și nădejdea în Dumnezeu, ca unde va voi El acolo să se îndrepteze corabia.

Fiind duși cu vânt grabnic, au sosit pe un ostrov, pe care cu puțin mai înainte de venirea lor, năvălind barbarii fără de veste îl robiseră, ducând cu dâșii o mulțime de bărbați, femei și copii; și au trimis răspuns la locuitorii acelui ostrov dacă vor să-și răscumpere robii, iar de nu, pe toți îi vor tăia cu sabia; și s-a pricinuit poporului plângere îndoită, pe de o parte că atâtea suflete ale rudeniilor lor erau duse în robie, iar pe de alta că au să moară de sabie și n-au nici o nădejde de izbăvire; pentru că puțini aveau cu ce să-i răscumpere pe ai lor, fiind săraci. Deci auzind episcopul ostrovului aceuia despre venirea la dâșii a corăbiei de la Roma, a venit ca să ceară milostenie pentru răscumpărarea robilor și a dobândit mai mult decât nădăjduia. Pentru că Melania cu bărbatul său, milostivindu-se spre

dânșii, le-au dat atâta aur, cât le era de ajuns spre răscumpărarea tuturor robilor.

Plecând de la ostrovul acela, cu vânt lin care le suflă într-ajutor, degrabă au ajuns în Cartagina. Acolo, ieșind din corabie, săvârșeau lucrul cel obișnuit, adică lucrul milosteniei, bine făcând bisericilor, mănăstirilor și săracilor și bucurând pe cei bolnavi; iar cetatea în care au petrecut vreme îndelungată se numea Tagasta. În acea cetate era un preot oarecare, cu numele Alipie, bărbat bun și dascăl îndemânatic spre a învăța pe cei ce-l ascultau. Pe acesta, iubindu-l ei foarte mult, i-au împodobit biserica cu multe podoabe și multe sate au cumpărat pentru acea biserică. Încă și două mănăstiri au zidit acolo, una bărbătească - și una femeiască. Cea bărbătească pentru optzeci de monahi, iar cealaltă femeiască pentru o sută treizeci de monahii și cu tot felul de lucruri de trebuință și de averi; apoi se îndeletnicea Sfânta Melania la mai mari postiri și înfrânare, căci la început mânca odată în zi, la apusul soarelui, hrană puțină, vârtoasă și uscată, după aceea a doua zi gustând numai, apoi într-a treia zi, cum și toată săptămâna o petrecea fără hrană, afară de sâmbătă și Duminică.

Lucrul mâinilor ei era de a scrie, căci scria foarte frumos și iute, încât nu scria altcineva mai bine

decât dânsa, iar cărțile pe care le scria, fiind foarte bune, poruncea ca să se vândă și prețul lor le da săracilor, căci era din agoniseala mâinilor ei.

La citirea dumnezeieștilor scripturi foarte mult se nevoia, căci, atunci când ostenea lucrul mâinilor ei sau cu scrisul, se îndeletnicea cu citirea; apoi dacă slăbeau ochii din citire multă, auzul ei îi ajută să asculte ceea ce se citea de alții, iar dânsa asculta. Obiceiul ei era ca de trei ori într-un an să citească Testamentul cel Vechi și cel Nou; iar cuvintele ce se află într-însele mai minunate, pe acelea întărindu-le cu ținare de minte, de-a pururea le avea pe buzele sale. Somnul ei era abia două ceasuri pe noapte, și acela nu pe pat, ci pe pământ, pe un sac din păr. Și zicea că totdeauna se cuvine a fi treaz, pentru că nu știa în ce ceas va veni tâlharul, și într-acest fel de trezire a vieții deprindea și pe fecioarele sale care-i slujeau; apoi pe mulți tineri i-a înduplecat pentru păzirea fecioriei și a curăteniei și multe suflete din cei necredincioși a dobândit și le-a adus către Dumnezeu.

Viețuind în Cartagina șapte ani, a voit să vadă sfintele locuri de la Ierusalim. Deci, suindu-se într-o corabie cu maică să și cu Apelian, care-i era mai înainte bărbat după trup, iar acum frate duhovnic și împreună postnic, fiind duși de un vânt bun, au sosit în Alexandria și au sărutat pe Sfântul Chiril,

arhiepiscopul Alexandriei, cum și pe un alt bărbat mai înainte-văzător, cu numele de Teodor. Și mult folosindu-se din cuvintele lor, iarăși au plecat în călătorie pe mare și au ajuns la sfânta cetate a Ierusalimului, unde cu multă umilință și cu nespusă bucurie a inimii înconjurau sfintele locuri, pe care Domnul nostru și Preacurată Maica lui Dumnezeu le-au sfințit cu preasfintele lor picioare. Iar la Mormântul Domnului, fericită Melania de cu seară se închidea în toate nopțile la rugăciune. Acolo, cât de fierbinți rugăciuni înălța ea către Dumnezeu, plângând și căzând la Mormântul Domnului și sărutându-l. Zăbovind ei în Ierusalim, rămășița averii lor din Italia s-a vândut de un prieten credincios al lor și prețul li s-a trimis acolo la Ierusalim.

Au voit a merge și la Egipt ca să cerceteze și să vadă acolo pe părinții pustiei, și să le slujească cu averile lor. Deci pe maică să, care era foarte bătrână și ostenită, au lăsat-o în sfânta cetate ca să zidească o casă de locuință, lângă muntele Eleonului; iar ei singuri au pornit în cale. Ajungând în Egipt umblau cercetând pe părinții cei din pustie și mult folos își adunau sufletelor lor din vorbirea lor cea insuflată de Dumnezeu; multe îndurări încă au arătat și acolo celor ce le trebuiau. În Egipt au aflat pe mulți din părinți care n-au vrut să primească milostenia ce li se da lor, fugind de

aur ca de mușcătura de șarpe. Dintre ei era unul cu numele Ifestion, către care venind ei și mult rugându-l să primească și de la dânșii câțiva galbeni, n-a vrut să-i primească.

Fericită Melania înconjurând chilia lui și luând seamă averii lui celei pustnicești, nimic n-a aflat decât numai o rogojină, un vas cu apă, puțină pâine uscată și o coșnicioară, în care era sare; deci a pus în taină galbenii în coșnița aceea, în care era sare. Ducându-se ei de la dânșul, nu s-a tănuit lucrul acesta bătrânului; pentru că îndată, aflând aurul ascuns în coșnița cu sare, a alergat în urma lor, cu glas mare zicând că să stea puțin și să aștepte; iar ei stând, bătrânul a arătat aurul, ținându-l în mâini și zicea: "Nu-mi este de trebuință acest aur, pentru că nu știu ce să fac cu el și pe ce să-l cheltuiesc, luați al vostru iarăși". Iar ei ziceau: "Dacă nu-ți trebuie ție, apoi îl vei da altora". Iar bătrânul a răspuns: "Ce trebuie acesta aici și la ce bun? Căci locul este pustiu, precum vedeți". Iar ei nevrând să ia de la bătrân aurul înapoi, bătrânul l-a aruncat în râu și s-a întors la chilia sa.

De acolo iarăși au venit în Alexandria, apoi în Nitria, pretutindeni înconjurând locașurile cele pustnicești, ca niște albine zburând pe diferite flori, adunând dulceața mierii. Apoi s-au întors la Ierusalim, plini de bunătați duhovnicești, adunate

din vorbirea cu sfinții părinți pustnici; și au aflat precum au voit casa cea făcută de maica lor lângă Eleon și s-au sălășluit acolo. Melania s-a închis într-o căscioară strâmtă, punându-și hotar ca nici ea să nu vadă pe cineva și nici altcineva pe ea; numai odată pe săptămână era cercetată de maica sa și de Apelian, fratele său cel duhovnicesc; și a petrecut într-acea închisoare paisprezece ani. Apoi maica ei fiind plină de fapte bune și de nădejde s-a mutat către Domnul.

Deci Melania făcând slujba cea datorită moartei, iarăși s-a închis într-o căscioară și mai strâmtă și mai întunecată și a petrecut un an. După aceasta, străbătând vestea pretutindeni despre dânsa și mulți venind la dânsa pentru folos, a ieșit din acea închisoare, spre mântuirea altora; apoi a făcut o mănăstire și a adunat nouăzeci și mai bine de fecioare; încât multe și din cele păcătoase au alergat la dânsa și povățuindu-se în calea pocăinței printr-însa viețuiau cu plăcere de Dumnezeu. Apoi a așezat în mănăstirea aceea egumenie, iar ea slujea tuturor ca o roabă și ca o maică se îngrijea pentru toate; ea învăța pe surori tot felul de fapte bune, mai întâi curăția, apoi dragostea, fără de care nici o faptă bună nu se poate săvârși; după acestea smerenia și ascultarea, răbdarea și nerăutatea. Apoi le spunea lor și această poveste:

A venit odată un tânăr la un stareț mare vrând ca să se facă ucenic, iar starețul, arătându-i la început în ce chip se cuvine a fi ucenic, i-a poruncit să ia un toiag și să bată un butuc care era dinaintea ușii, cu lovituri mari, călcându-l cu picioarele. Iar ucenicul ascultând pe starețul, a bătut lemnul cel neînsuflețit cât a putut și apoi starețul l-a întrebat: "Împotrivitu-s-a ție butucul, ori s-a supărat? A fugit din locul său, sau a venit asupra ta?". Ucenicul a răspuns: "Ba nu". Starețul i-a zis: "Deci bate-l mai tare și adaugă și cuvinte mai aspre, dosădește-l, ocărăște-l, necinstește-l, defaimă-l și cu totul grăiește-l de rău".

Făcând aceasta tânărul, l-a întrebat bătrânul: "S-a mâniat asupra ta butucul cel ocărit? A grăit ceva împotrivă? Sau a cârtit sau a ocărât împotrivă". Răspuns-a tânărul: "Ba nu, părinte, căci cum putea să răspundă ceva sau să se mânie, lemnul cel neînsuflețit?" Iar starețul a zis: "Dacă poți să fii ca acel butuc, nemîniindu-te asupra celor ce te-ar fi bătut, nefugind de răni, negrăind împotriva celor ce ți s-au poruncit, nici, fiind ocărat, să ocărăști împotrivă; ci totdeauna să petreci ca lemnul, neclintit de nici un fel de supărare, atunci vino și te fă ucenic; iar de nu, apoi nu te apropia nici de ușile noastre". Cu acest fel de povestiri, fericită, învățând pe surori răbdarea și bunătatea, le era foarte mult de folos. Încă și biserică foarte

frumoasă a făcut în acea mănăstire și s-a sârguit a fi sfințită cu sfintele moaște ale Sfântului prooroc Zaharia, ale Sfântului întâiului mucenic Ștefan și ale celor patruzeci de mucenici.

După aceea fratele ei cel duhovnicesc, care mai întâi i-a fost soț după trup, fericitul Apelian, bineplăcând Domnului în viața cea monahicească s-a dus către Dumnezeu. Iar Melania făcându-i cele ce se cuveneau cinstitei lui îngropări se pregătea către ieșirea din viață, așteptând să moară degrabă; dar rânduiala Celui Prea Înalt a îndelungat viața ei spre mântuirea altora. A mai zidit după moartea celui ce-i fusese bărbat și altă mănăstire pentru bărbați și a cheltuit toată averea sa până la sfârșit, dându-le toate spre slava lui Dumnezeu, încât a rămas săracă cu trupul, ceea ce cu duhul de mult avea sărăcia. În acea vreme i s-a adus o scrisoare de la Constantinopol, de la un unchi al ei, cu numele Volusian Romanul. Acest Volusian era în acea vreme antipat al cetății Roma și a venit din Roma fiind trimis în Vizantia la împărat, dorind foarte mult să vadă pe nepoata sa, cuvioasa Melania. Pentru aceea a trimis la Ierusalim, rugând-o să vină în Vizantia, să se vadă. Dar Melania n-a vrut mai întâi să se ducă la dânsul, căci se temea că nu cumva să fie neplăcută lui Dumnezeu călătoria ei - căci acela era încă în păgânătatea elinească; dar apoi, după

sfatul părinților duhovnicești, s-a dus, fiind îndemnată de nădejdea întoarcerii lui către Dumnezeu.

Ducându-se ea pe uscat, oriunde i se întâmpla să intre în cetate, i se dădea de către toți mare cinste, pentru că Dumnezeu proslăvea pe aceea care-L slăvea. Și o întâmpinau arhierii, preoți și cei mai mari ai cetății, popoarele și egumenii mănăstirilor, primind-o cu mare dragoste, ca pe aceea care ar fi venit din ceruri; pentru că în toată lumea strălucea lumina faptelor ei bune și a vieții ei sfinte. Deci cetele celor sfințiți și ale celor simpli, întâmpinând-o și petrecând-o departe, îi făceau mare cinste. Apoi ajungând în Constantinopol, așijderea a fost cinstită de împăratul Teodosie cel Tânăr și de împărăteasa Evdochia, cum și de Sfântul patriarh Proclu, dar a găsit bolnav pe unchiul său Volusian, care văzând-o s-a minunat foarte mult de îmbrăcămintea ei monahicească și de chinuirea trupului, căci fața ei se uscaseră de multă postire și osteneală, iar frumusețea ei de mult se veștejise; apoi a strigat: "O, Melanio, iubita mea nepoată, cum te știam și cum te-ai făcut fără chip, tu care mai înainte erai prea frumoasă".

Dar ce trebuință este de multă povestire? Căci Cuvioasa Melania pe de o parte prin sine, iar pe de alta prin sfințitul Proclu și mai vârtos prin vorba

cea de Dumnezeu insuflată și cu sfaturi folositoare a făcut aceasta, că unchiul său degrabă s-a lepădat de păgânătatea elinească și s-a botezat, învrednicindu-se dumnezeieștilor Taine; apoi peste puține zile și-a dat sufletul său în mâinile lui Dumnezeu și a fost îngropat cu mâinile ei. Și petrecând acolo vreme îndelungată, a mai întors la dreapta credință pe mulți din eresul lui Nestorie, care pe atunci tulbura biserica; iar pe cei dreptcredincioși i-a sfătuit să nu se lase înșelați. Deci prin darul lui Dumnezeu avea atâta înțelepciune, încât nimic nu puteau spori împotriva ei vorbele cele întunecate ale sofistilor și cele cu multe împletituri ale nestorienilor; căci de dimineața până seara întebînd-o de dreapta credință, preaînțeleapta dădea astfel de răspunsuri încât tot Constantinopolul se minună de înțelepciunea ei; fiindcă cuvioasa era foarte învățată în scriptură, căci toată vremea vieții sale o întrebuițase în citirea dumnezeieștilor scripturi și se umpluse de darul Duhului Sfânt.

După aceasta fericită s-a întors iarăși la Ierusalim și, apropiindu-se de sfârșitul său, se pregătea către ieșirea din viața aceasta. Primise și darul tămăduirilor de boli, dintre care să spunem puține, pentru adevărarea darului lui Dumnezeu, care locuia într-însa: Împărăteasa Evdochia, numind pe cuvioasa maică duhovnicească, a venit la

Ierusalim, pe de o parte ca să se închine sfintelor locuri, iar pe de alta ca să cerceteze pe Cuvioasa Melania. Această împărăteasă din întâmplare și-a scrintit un picior de la încheietură și o dureau foarte rău, încât nici a păși nu era cu putință; dar numai că s-a atins de el maica Melania și îndată s-a făcut sănătoasă. O femeie oarecare tânăra era muncită de diavol și-i închisese gura încât nu putea să o deschidă cât de puțin măcar, nici să răspundă vreun cuvânt și nici hrană să guste, iar din lipsă îndelungată de mâncare, mai mult decât din muncire diavolească, era să moară; pe acea femeie a tămăduit-o Cuvioasa Melania cu rugăciunea și cu ungerea de untdelemn sfințit, căci a ieșit dintr-însa diavolul și s-a deschis gura, spre mulțumirea și slava lui Dumnezeu; apoi mâncând bucate s-a făcut sănătoasă.

Altă femeie, având prunc în pânțe, se apropiase timpul să nască și nu putea pentru că murise pruncul în pânțele ei și ea era cuprinsă de mari dureri, încât se apropiase de moarte. Deci acestei femei i-au ajutat rugăciunile Sfintei Melania și numai cât a pus brâul cuvioasei pe pânțele bolnavei, îndată a scăpat de sarcină, căci a ieșit dintr-însa pruncul cel mort și s-a făcut sănătoasă și a început a grăi.

Cuvioasa văzând mai înainte ducerea ei către Dumnezeu a înconjurat toate sfintele locuri din Ierusalim și cele dimprejur, din Betleem și Galilea. Apoi, sosind praznicul Nașterii Domnului nostru Iisus Hristos, a fost la privegherea de toată noaptea, în peșteră unde s-a născut Domnul; și acolo i-a spus unei surori care îi era rudenie și petrecea lingă dânsa, fiind nedespărțite, că acum săvârșește praznicul cel mai de pe urmă al Nașterii Domnului; și a plâns rudenia ei foarte mult. Apoi în ziua Sfântului mucenic Ștefan a fost în biserica lui la cântărea de toată noaptea. În acea zi, citind surorilor pătimirea sfântului mucenic, a adus și către dânsesele acestea, zicând că acum le-a făcut citirea cea din urmă; deci s-a făcut plângere mare între surori pentru dânsa, căci au priceput că acum are să se ducă dintre ele. Iar ea cu cuvinte de Dumnezeu insuflate, precum îi era obiceiul, le mângâia mult, învățându-le din belșug spre fapta bună.

Apoi a intrat în biserică și s-a rugat, zicând: "Doamne Dumnezeule, eu te-am ales și te-am iubit de la început, eu te-am cinstit mai mult decât nunta și decât toate bogățiile, slava și dulcele și de la nașterea mea mi-am încredințat Ție sufletul și trupul, și de frica Ta s-a lipit osul meu de carnea mea. Tu, cela ce m-ai ținut de mâna dreaptă și cu sfatul Tău m-ai povățuit, auzi și acum glasul meu și

lacrimele acestea să pornească râurile milostivirii Tale, deci curățește toate păcatele mele cele de voie și cele fără de voie; dăruiește-mi cele către Tine, fără tulburare și împiedicare, ca să nu mă oprească duhurile cele rele din văzduh, că știi firea noastră cea muritoare o! Nemuritorule. Știi, o! iubitorule de oameni, că nu este om fără de prihană, nu este om la care nu s-ar fi putut afla oarecare pricini potrivnice, măcar de ar fi fost viața cuiva numai o zi; ci Tu, Stăpâne, trecând cu vederea toate ale mele, pune-mă curată la judecata Ta".

Astfel, rugându-se și nesfârșind rugăciunea, a început a boli cu trupul. Dar deși era foarte slabă din pricina durerilor, însă nu înceta a merge la cântarea cea obișnuită a bisericii și multe învățături dând surorilor de dimineață până seara. Apoi s-a împărtășit cu preacuratele și de viață făcătoare Taine, din mâinile episcopului Elevteropoliei, care venise cu clerul lui spre cercetarea ei. Apoi pe rudenia sa, care amar se tânguia după dânsa, și pe celelalte surori mângâindu-le cu cuvinte și dând tuturor sărutarea cea mai de pe urmă a zis cuvântul acesta: "Precum a voit Domnul așa s-a făcut".

Cu acest cuvânt și-a dat duhul în mâinile lui Dumnezeu, culcându-se pe pat și mâinile precum se cădea, singură punându-le pe piept în semnul

Crucii și ochii bine închizându-i, în ziua de treizeci și unu a lunii decembrie. Apoi s-au adunat la îngroparea ei toți monahii, toate monahiile din toate mănăstirile care erau împrejurul sfintei cetăți și făcând toată noaptea cântări de psalmi, au îngropat-o cu cinste. Iar sfântul ei suflet s-a sălășuit în curțile Domnului său, pe Care L-a iubit și Căruia i-a slujit cu osârdie în toate zilele vieții sale, de a Căruia răsplată fiind vrednică, împreună cu toți sfinții roagă acolo pentru noi păcătoșii pe Tatăl și pe Fiul și pe Sfântul Duh, un Dumnezeu în Treime, Căruia se cuvine slava în veci. Amin.

